

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 23/10/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 231

PHẢI THƯỜNG PHẢN TỈNH

Tâm chúng ta rất bao chao, dao động, đặc biệt là chúng ta thường “*tự dĩ vi thị*” tự cho mình là đúng, là biết, là hơn người. Hòa Thượng nói: “***Phàm phu chúng ta nghiệp chướng sâu nặng. Đối với tất cả sự việc của thế gian và xuất thế gian, chúng ta đều rất mơ hồ trong việc phân biệt cái nào là thật, cái nào là giả, cái nào là chánh, cái nào là tà, cái nào là phải, cái nào là quấy***”. Những năm qua, chúng ta giống như một kẻ cùng tử lưu lạc, làm theo những tập khí, phiền não của mình, rất mơ hồ đối với thật giả, tà chánh. Chúng ta may mắn được gặp Phật pháp, được học pháp với Hòa Thượng Tịnh Không, Ngài thân giáo, khẩu giáo của Ngài đã đạt đến viên mãn. Hòa Thượng đã thật nói và thật làm, Ngài chỉ nói ra những điều Ngài đã làm, không nói suông.

Người xưa nói: “***Nhân phi Thánh Hiền mặc năng vô quá, hóa vi năng cải mặc vị hà yên***”. Con người không phải là Thánh Hiền, không có ai mà không sai phạm nhưng khi chúng ta được tiếp xúc giáo huấn của Thánh Hiền, của Phật Bồ Tát, chúng ta sửa đổi được sai phạm thì không còn gì tốt bằng. Hòa Thượng từng nói, chỉ có Phật mới không sai, Bồ Tát vẫn chưa hoàn hảo. Bồ Tát vẫn có câu sanh phiền não, phiền não vi tế này vẫn có thể làm chệch hướng. Chúng ta là phàm phu, không phải Thánh, cũng không phải Hiền, thậm chí ngay đến một người quân tử mà chúng ta cũng chưa làm được nên chắc chắn chúng ta sẽ có không ít sai phạm. Người xưa nói: “***Lỗi mà biết sửa thì còn gì tốt hơn***”. Hòa Thượng nhắc chúng ta phải thường phản tỉnh, phải thường quay đầu nhìn lại.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta không hiểu được chân tướng của vũ trụ nhân sinh này nên ngày ngày tạo nghiệp, cả thân chúng ta tội nghiệp chồng***

chất mà chúng ta không hề biết, chúng ta còn tự cho rằng mình ngày ngày làm những việc chính đáng. Việc này rất đáng sợ!”. Chúng ta đầy những tập khí xấu ác, ngày ngày tạo ra rất nhiều tội nghiệp mà vẫn nghĩ mình đang làm những việc chính đáng. Đây là Hòa Thượng hết lòng hết dạ nhắc nhở chúng ta.

Cả cuộc đời Hòa Thượng đã làm ra tấm gương hy sinh phụng hiến, Ngài đã có được kết quả rất tốt đẹp vậy thì tại sao chúng ta không học theo tấm gương của Ngài? Chúng ta thường muốn đấu tranh, tranh dành, để tự dành lấy tương lai huy hoàng, đây là chúng ta đang sống trong ảo mộng. Người xưa nói: ***“Người phước ở đất phước”***. Chúng ta có phước thì chúng ta không cần phải lo lắng, mọi việc sẽ được an bài một cách tốt đẹp. Có những người là chủ tịch tập đoàn, lãnh đạo doanh nghiệp lớn, địa vị hơn người nhưng buông bỏ để làm công tác thiện nguyện, việc lợi ích chúng sanh vì họ biết rõ: ***“Trong mạng có phước thì nhất định sẽ có, trong mạng không có phước thì làm cách nào cũng không thể có”***.

Các vị cố vấn của hệ thống giáo dục Khai Minh Đức luôn làm với tinh thần cho đi vô điều kiện, các Thầy Cô đã làm ra tấm gương cho chúng ta. Tập khí của chúng ta xấu ác nghiêm trọng nếu chúng ta nghe theo mình thì chúng ta sẽ làm sai. Hòa Thượng nói: ***“Chúng ta hãy bỏ đi cách thấy, cách làm của mình, chúng ta làm theo cách nghĩ, cách thấy, cách làm của Thánh Hiền thì nhất định sẽ không sai”***. Chúng ta phải thường phản tỉnh là cách nghĩ, cách thấy, cách làm của mình có giống với Phật Bồ Tát, Thánh Hiền Nhân hay không? Nếu các Ngài không làm thì chúng ta đừng làm. Nếu chúng ta biết sai mà vẫn làm thì Phật Bồ Tát cũng không thể cứu chúng ta.

Trên Kinh Phật nói: ***“Phàm phu sinh tử”***. Trên ***“Kinh Địa Tạng”*** Phật cũng nói: ***“Chúng sanh Diêm phù đề khởi tâm động niệm đều là tội”***. Ban đầu, khi tôi nghe câu nói này tôi cũng chưa thực sự hiểu. Nếu chúng ta chưa quay trở về với tâm chân thành thì cho dù chúng ta làm một việc tưởng chừng là việc tốt thì việc này cũng đều vì ta, vì cái của ta. Những tập khí xấu ác vẫn đang đội lốt, đang mượn nhờ hành động tốt đó để phát triển. Nếu chúng ta làm việc tốt thì chúng ta sẽ không phân biệt, chấp trước, được mất, thành bại, hơn thua, tốt xấu, lời lỗi. Chúng ta khởi tâm động niệm đều là tội nên chúng ta đừng tin vào chính mình mà phải tin theo, làm theo sự chỉ bảo của Phật Bồ Tát. Nếu chúng ta tiếp

tục làm theo cách của mình thì tương lai chúng ta nhất định đọa lạc, hiện đời nhất định khổ đau.

Gần đây, trên mạng đưa thông tin, nhiều người tạo tội ác đã phải nhận báo ứng. Hòa Thượng nói: **“Trừ khi chúng ta không làm, nếu chúng ta đã làm thì chúng ta không thể dẫu, lưới trời lồng lộng nhưng không sót một mảy trần”**. “Mảy trần” là những hạt bụi rất nhỏ bay trong không khí. Nếu chúng ta làm ác thì nhất định phải nhận quả báo ác, nếu chúng ta làm thiện thì nhất định nhận quả báo thiện.

Hằng ngày, tôi luôn quán chiếu, quan sát mình và những người xung quanh. Hòa Thượng nói: **“Nhất thiết hữu vi pháp như mộng huyễn bào ảnh”**. Tôi nhìn thấy mọi người tận lực hy sinh phụng hiến, nỗ lực công phu, thời khóa thì tôi càng phải nỗ lực hơn. Cuộc đời tôi rất may mắn vì xung quanh tôi có rất nhiều người tinh tấn, siêng năng nên chính tôi cũng phải tinh tấn, siêng năng. Tôi nhìn thấy những người tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến thì tôi cũng phải tận tâm tận lực hy sinh phụng hiến nhiều hơn.

Hòa Thượng nói: **“Hiện tại là thời kỳ Mạt pháp, căn tánh của phàm phu hạ liệt, quan niệm của họ điên đảo. Vì tâm, tư tưởng, kiến giải của con người từ lúc sanh ra, ngay ngày đầu tiên đã bắt đầu ô nhiễm, càng ngày càng ô nhiễm nghiêm trọng, sâu dày nên họ không thể biết được đâu là tà, đâu là chánh, đâu là phải, đâu là quấy”**. Khi con gái tôi bắt đầu mang thai, hằng ngày cho dù trời mưa, tôi vẫn chở con lên chùa Quan Âm để lạy Phật, đây là tôi vừa làm biểu pháp vừa rèn luyện công phu, nhắc mình phải cố gắng hơn. Tôi lạy tất cả các bàn như bàn thờ Thích Ca Mâu Ni Phật, Phật A Di Đà, Bồ Tát Địa Tạng, bàn thờ hộ pháp, lạy bàn Tổ Đường...

Từ nhỏ trẻ đã có thể bị ô nhiễm vậy thì từ nhỏ chúng ta phải cho trẻ tiếp xúc với những điều tốt đẹp. Cháu tôi từ ngày sinh ra đến nay luôn được nghe tiếng niệm Phật. Buổi trưa, khi tôi ngồi niệm Phật, tôi chấp tay để làm biểu pháp cho cháu, cháu cũng chạy ngồi vào lòng tôi. Cháu của tôi có phước báu nên từ khi còn ở trong bụng Mẹ ngày nào cũng được nghe niệm Phật, nhìn thấy những việc thiện lành. Chúng ta tương lai có con thì phải hết sức thận trọng. Cháu tôi không bao giờ khóc, luôn vui vẻ. Cháu tôi không dám chạm vào bức tượng Hòa Thượng Hải Hiền, kệ sách mà chỉ dám đứng nhìn. Người xưa đã nói: **“Tiên nhân**

bất giáo vô thù quá tha”. Người trước mà không dạy thì đừng trách người sau. Trên “**Kinh Vô Lượng Thọ**” nói: “**Tiên nhập vi chủ**”. Cái gì vào trước thì cái đó sẽ làm chủ.

Hòa Thượng nói: “**Người xưa từ nhỏ bắt đầu đọc sách thì đã đọc sách Thánh Hiền cho nên họ nhận biết được rất rõ ràng chân vọng, tà chánh, phải quấy, thiện ác**”. Người xưa từ nhỏ đã được tiếp nhận giáo huấn của Thánh Hiền. Cha Mẹ tôi là bần cố nông, Mẹ tôi được học lớp xóa mù chữ nên bà biết đọc chữ, Ba tôi cũng chỉ biết đọc, không có cơ hội tiếp nhận chuẩn mực Thánh Hiền. Gần đây, các con được tiếp nhận giáo huấn của Thánh Hiền, chuẩn mực của người xưa đây là chúng có phước báu. Chúng ta phải nên vạn vạn lần trân trọng nhân duyên này.

Hòa Thượng từng nói: “**Trong lời dạy của Thánh Hiền có uy lực**”. Mỗi lần tôi bế cháu đứng trước bảng “**Đệ Tử Quy**”, khi tôi đọc lên thì thấy thái độ của cháu hoàn toàn khác, những lời trong “**Đệ Tử Quy**” có uy lực. Những lời giáo huấn của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền đều có uy lực. Từ nhỏ chúng ta được tiếp nhận giáo huấn Thánh Hiền thì tự nhiên chúng ta có trí tuệ. Chúng ta có phước báu, trí tuệ thì chúng ta sẽ nhận rõ thiện ác, tốt xấu, tà chánh.

Hòa Thượng nói: “**Người hiện đại không đọc sách Thánh Hiền, hoàn toàn là theo cảm tình cá nhân, theo cảm tính, chúng ta cho đây là thiện thì là thiện, chúng ta không ưa thích thì cho là ác, vấn đề này là nghiêm trọng rồi! Mỗi người cảm tính không như nhau nên họ tự đặt ra tiêu chuẩn thiện ác, phải trái, tốt xấu hoàn toàn khác nhau. Quan điểm cái gì là thiện, cái gì là ác hoàn toàn trái ngược với nhau, đến sau cùng là không có tiêu chuẩn thiện ác, tiêu chuẩn của thiện ác là ở cảm tình của cá nhân. . Khi con người không còn tiêu chuẩn của thiện ác thì không còn có thể dạy được. Cho nên lòng người hiện tại bất an, thế giới động loạn, căn nguyên chính ở chỗ tiêu chuẩn thiện ác được đặt ra do cảm tình, cảm tính của cá nhân**”. Việc này rất đáng sợ. Tiêu chuẩn không dựa trên tiêu chuẩn của Phật Bồ Tát, của Thánh Hiền mà tiêu chuẩn do cảm tình cá nhân.

Hòa Thượng nói: “**Người xưa được đi học, được tiếp nhận giáo huấn của Thánh Hiền, nhờ tiếp nhận giáo huấn của Thánh Hiền cho nên cách nghĩ, cách thấy, cách làm trong tự nhiên có một tiêu chuẩn rất rõ ràng. Người**

xưa đã nói: “Độc sách trí tại Thánh Hiền”. Người được tiếp nhận giáo huấn của Thánh Hiền, của Phật Bồ Tát thì chí hướng của họ ở Thánh Hiền, của Phật Bồ Tát. Trên “*Đệ Tử Quy*” nói: “*Gần người hiền tốt vô hạn. Đức tiến dần lỗi ngày giảm*”. Ngày ngày, chúng ta được Phật Bồ Tát, Thánh Hiền nhắc nhở thì khi chúng ta vừa khởi tâm động niệm, chúng ta thấy sai thì sẽ hiệu đính nó lại, không để dẫn đến hành động, việc làm sai lầm.

Hòa Thượng nói: “*Người học Phật thì chí của chúng ta là phải làm Phật. Phật là bậc Đại Thánh, chúng ta ngày ngày niệm Phật, cầu sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc, vãng sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc chính là đi làm Phật. Việc này các vị nhất định phải rõ ràng, tường tận*”. Ngày ngày chúng ta học giáo huấn của Phật thì chí của chúng ta là làm Phật, chúng ta học giáo huấn của Thánh Hiền thì chí của chúng ta là làm Thánh Hiền.

Hòa Thượng nói: “*Cách thấy, cách nghĩ, cách nói, cách làm của chúng ta có giống như Phật, có giống như Thánh Hiền hay không? Hằng ngày, chúng ta thường nghĩ như vậy thì đây chính là thường phản tỉnh, thường phản chiếu. Trong nhà Phật có câu nói: “Quay đầu là bờ”. Vậy thì làm thế nào để quay đầu? Ngày ngày chúng ta phải thường phản tỉnh, phản chiếu đây chính là quay đầu*”. Chúng ta phải thường phản tỉnh cách thấy, cách nghĩ, cách nói, cách làm của chúng ta có giống Thánh Hiền, giống Phật Bồ Tát hay không? Hay thấp hơn là có giống bậc quân tử, bậc trượng phu hay không.

Hòa Thượng nói: “*Hằng ngày, chúng ta thường phản tỉnh, phản chiếu thì chúng ta mới có thể tỉnh ngộ ra. Nếu không chúng ta ngày ngày chìm đắm trong ảo danh, ảo vọng, năm dục sáu trần, “tham, sân, si, mạn”*. Chúng ta phải thường phản tỉnh, hồi quang phản chiếu khởi tâm động niệm, lời nói việc làm của chính mình, vậy thì khi chúng ta làm việc gì chúng ta sẽ tự nhiên có sự thu liễm, kiểm soát, không dám tùy tiện, phóng túng”. Đây chính là chúng ta ngày ngày, giờ giờ đang tu hành. “*Tập khí*” là tập hợp những thói quen xấu. Chúng ta tập hợp những thói quen xấu nên những thói quen xấu ngày càng sâu dày. Chúng ta có tập khí ảo danh, ảo vọng nên làm bất cứ việc gì cũng muốn có ảo danh, ảo vọng. Chúng ta có tập khí “*tự tư tự lợi*” nên làm gì cũng muốn có lợi cho mình. Đã nhiều đời, nhiều kiếp chúng ta vì những tập khí xấu ác này mà đã

“te tua” nhưng chúng ta vẫn chưa sợ, vẫn “tự tư tự lợi”. Chúng ta làm bất cứ việc gì cũng mong mình có lợi thì chúng ta đã sai.

Hòa Thượng nói: “**Tập khí xấu ác của chúng ta ngày càng sâu, dày vậy thì không thể phân biệt được phải quấy, tốt xấu, thiện ác, tà chánh**”. Nếu chúng ta làm y theo giáo huấn của Phật Bồ Tát thì tự nhiên chúng ta sẽ nhận ra rất rõ phải quấy, tốt xấu, thiện ác, tà chánh. Nhiều người không hiểu làm thế nào biết được tiêu chuẩn phải quấy, tốt xấu, thiện ác, tà chánh. Chúng ta tiếp nhận với giáo huấn của Phật Bồ Tát, Thánh Hiền thì chúng ta tự nhiên sẽ biết phân biệt phải trái, tốt xấu, biết chuẩn mực của cuộc sống. Hòa Thượng từng nói: “**Bạn tưởng bạn gạt được người khác nhưng chỉ cần một người tâm có một chút thanh tịnh thì bạn sẽ hiện nguyên hình trước họ**”. Tâm chúng ta giả dối, phải quấy tốt xấu thì chúng ta không thể dấu được người tâm có một chút thanh tịnh. Chúng ta chỉ cần nói một vài câu thì họ đã biết đó là lời “tự tư tự lợi”, “tham, sân, si, mạn”. Nếu thời gian chúng ta huân tập đủ thì tâm thanh tịnh, tự nhiên trí tuệ sẽ khai mở.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nói: “**Phải thường phản tỉnh**”. Từ sáng đến chiều chúng ta phải thường xuyên phản tỉnh. Chúng ta phải phản tỉnh cách thấy, cách nghĩ, cách làm của chúng ta có giống như Phật Bồ Tát đã làm, có giống như Hòa Thượng Tịnh Không đã dạy hay không. Nếu chưa giống thì chúng ta phải mau mau sửa đổi, đây chính là phản tỉnh, hồi đầu. Đây là công phu tu hành quan trọng. Sau khi chúng ta chỉnh sửa thì chúng ta khởi lên câu “**A Di Đà Phật**”, câu “**A Di Đà Phật**” này mới có thể tương ứng với Phật A Di Đà, với thế giới Tây Phương Cực Lạc. Nhiều người niệm Phật nhiều nhưng cách thấy, cách nghĩ, cách làm đều là sai, đều là “tự tư tự lợi”, hưởng thụ “**năm dục sáu trần**”, “tham, sân, si, mạn”, vậy thì cho dù họ niệm Phật hay làm việc thiện nhiều cũng không có được lợi ích.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

*Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót.
Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài
liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!*